

Welke randvoorwaarden zijn nodig voor ontwikkeling?

Als u werk van burgerschapsonderwijs wilt maken en tot een samenhangende, structurele aanpak wilt komen, is het nodig dat u op uw school eigenaarschap en ontwikkeltijd organiseert. Zonder een burgerschapscoördinator of -werkgroep is dat bijzonder lastig. Anders blijft de waan van de dag aan u trekken of blijft de burgerschapsvorming van uw leerlingen afhankelijk van individuele docenten.

Zo zijn er nog een paar randvoorwaarden, die we in de checklist hieronder op een rij hebben gezet.

Checklist school: randvoorwaarden voor ontwikkeling van burgerschapsonderwijs

- We hebben ontwikkeltijd, lestijd en middelen geoormerkt om ons burgerschapsonderwijs te ontwikkelen, namelijk:
- Ook de schoolleiding kent prioriteit aan burgerschapsonderwijs toe, dat betekent concreet dat ...
- We werken aan een samenhangend programma, waarin structureel aandacht is voor burgerschapsthema's.
- We hebben eigenaarschap georganiseerd: het is niet zo dat iedereen verantwoordelijk is voor burgerschapsonderwijs, en dus niemand zich echt verantwoordelijk voelt. We hebben een burgerschapscoördinator of een groepje trekkers.
- We hebben tijd om met het hele docententeam af te stemmen en burgerschapsonderwijs te ontwikkelen.

Om tot een samenhangende, structurele aanpak te komen, is het nodig dat een school eigenaarschap en ontwikkeltijd organiseert. Zonder een burgerschapscoördinator of -werkgroep is het lastig om samenhang en structuur aan te brengen.

Het is immers voor vrijwel iedereen lastig om je structureel aan de waan van de dag te onttrekken, zeker als je idealiter al je collega's mee krijgt.

De rol van de schoolleider: 'Ik wakker het vuurtje aan'

'Vuurtes aanwakkeren en brandend houden. Dat is in essentie wat ik doe.' Schoolleider Viola Scheerder van het Haarlem College warmt haar handen aan een kop thee. 'Net zoals we de intrinsieke motivatie van onze leerlingen stimuleren, zorg ik dat onze docenten hun vuur kunnen laten branden. Zo gaat dat ook bij burgerschapsonderwijs – ik vraag wat ze nodig hebben, en dan regelen we dat. Vaak is het heel simpel: tijd. Dat kunnen we organiseren, of het nu om ontwikkeltijd gaat of om tijd met leerlingen, in het curriculum. Maar we hebben ook wel eens fondsaanvragen gedaan om een speciaal project mogelijk te maken. Zoals de uitwisseling tussen leerlingen uit de wijk Harlem in New York en de onze hier in Haarlem, over racisme en het slavernijverleden. Of een burgerschapsproject opgenomen in het PTA. Leerlingen krijgen een cijfer voor zo'n project, dat werkt statusverhogend. Door het zo aan te pakken, is onze ervaring dat je echt alles met leerlingen kan bespreken.'